

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

K valutnemu vprašanju.

Spisal Vaso Petričič.

IV.

Iz sledečega se lahko posname, kake nepravilnosti sledijo iz nestalne vrednosti denarja, tukaj posebno, ako se vrednost poviša:

Nek gospodar, ki ima 25.000 gold. imetja, vzame ravno toliko od hranilnice na posodo proti tridesetletni anujiteti od $6\frac{1}{2}\%$, to je 5% obresti in $1\frac{1}{2}\%$ amortizacije = 1625 gold. na leto, ker mu bolj kaže gospodariti s posestvom, vrednim 50.000 gold., pri katerem bo lahko rabil stroje, nego z majhnim, vrednim 25.000 gld., pri katerem bi se mu stroji ne izplačali. To pa more le storiti, ker si je v svesti, da mu bode posestvo toliko vrlo, da bode mogel lahko plačevati letno anujiteto od 1625 gold. Ve, da mu to ne bo vsako leto jednako lahko, jedno leto bode veliko požel in bode žito

cenó, drugo leto pridelal bode malo, ali bodo cene višje. Ve tudi, da se bode včasih po žetvi uveril, da bi bilo bolje, ako bi bil to leto namesto veliko pšenice raje veliko rži sejal, da bi bil imel več dobička. Misli pa, da se sme na to zanašati, da bodo pridelki v teh 30 letih imeli povprečno stalno vrednost; kajti, ako bi se bil bal, da bode moral morebiti v teku teh tridesetih let dvakrat toliko pridelati, kakor takrat, ko se je denar izposodil, — da bode mogel plačati letno anujiteto, gotovo se bi ne bil lotil gospodarstva v veliki meri, nego bi bil lepo svoje majhno posestvo obdeloval, če tudi pod slabšimi pogoji.

Ta primer nam jasno dokazuje škodljivost nestalnosti valute.

Preustrojitev razdejane valute odpira zopet vse rane, ki so se usekale ljudskemu blagostanju vsled zmanjšane denarne vrednosti; kajti vse povišane cene blaga, plačil, mezd, sploh vsakega dobra morajo se skrbeti, da se doseže ista cena v kovini, kakor prej pred razdejanjo valute. Radi tega ustavlja se produkcija, ljudstvo, ki je že dospelo do blagostanja in pridobilo kapitalij s svojim pravičnim gospodarjenjem, mora se takorekoč znova učiti štedljivosti, ali jasneje — mora se znova mučiti s prvotnimi pojmi gospodarstva. Vsled tega polastuje se duhov nekaka nevolja, katera se opaža med ljudstvom tako dolgo, dokler se vse cene ne izjednačijo. Ljudje, ustrašeni, izgubili so lastnost, presojati pogoje velikih veliko let absorbirajočih podjetij, ker jim nedostaje zmožnosti računati s čisto novimi pogoji, ki se morajo zdaj uvaževati.

Najjednostavnejše sredstvo pri preustrojitvi valute bila bi odstranitev gori navedenega 20% nega ažija s tem, da se povišajo davki v tisti meri, da se doseže za prebitok državnega proračuna 20% kolajočega papirnega denarja, to je okolu 200 milijonov goldinarjev. Ako se ta znesek odtegne prometu in uniči, ostalo bi še 80% v prometu se nahajajočega papirnega denarja, kateri bi potem hitro dosegel parikurz z zlatom. Ne sme se pozabiti, da ažijo nastane v mirnih časih jedino le vsled preobilnega v prometu se nahajajočega papirnega denarja, katerega se je bilo več izdalo, nego je

bilo treba, ali nego ga državnogospodarski želedec prebaviti zamore.

Smoter preustrojitve valute bi se tedaj dosegel, promet bi se mirno razvijal, produkcija, notranja kakor izvozna trgovina cvetela, koncentriranje kapitalij se omogočilo in s tem bi se dosegel, ako vlada politični mir, društveni smoter; moglo bi se popolnoma pogrešati kovinski denar, ako se ravna po onem patrijotičnem načelu, da je državljani v istini dolžan žrtvovati blago in kri domovini. To bi se vsekako zgodilo le tedaj, ako bi naša država bila v nesrečni vojni popolnoma uničena in nehala biti kot taka. Tisti pa, ki kaj posedujejo, bojé se takega slučaja in silijo zato vlado, da preustroji valuto, to je, da jim zagotovi, da bodo njih bankovci kuponska obvezila obdržali svojo vrednost tudi, ako bi se država razrušila, ker bode protivrednost ostala v podobi zlatega denarja.

Ne da se tajiti, da bi o naših razmerah, ko se ljudje bolj brigajo za politične kakor za gospodarstvene namene in na noben način nečejo priznati načela zdrave enakopravnosti, skoro bolj kazalo valute ne preustrojiti, ker bi to bilo nekako prisilno sredstvo, da se vzdrži države integriteta in bi se s tem narodi prisilili je z ozirom na svojo lastno korist državo o vsaki priliki podpirati.

Jaz sicer mislim, da stvar ni tako in sem uverjen, da se bodo narodna nasprotstva brzo polegla, brž ko izumre rod zagrizencev, katerim je vodilo narodno prvenstvo, ne pa ravnopravnost, ter da bode Avstrija mogla vso svojo pozornost obracati zanemarjeni narodnogospodarski politiki, kakor to stori izključno in v obilnej meri Anglija.

Za proustrojitev valute imamo tale sredstva na razpolaganje:

1. Pobiranje novega posebnega davka v znesku vseh proročenjenih davkov skoz dve leti, da se s tem denarjem kovinski pokrijejo vsi nepokriti bankovci in državni papirni denar.

2. Vzvišanje našega meničnega kurza tako dolgo, da doseže parikurz z zlatom, in sicer z na vsak mogočen način pomnoženim izvažanjem, s povzdigo kmetijstva in obrtništva ter splošne narodne produkcije.

3. Razveljevanje vsega nepokritega denarja in

LISTEK.

Blódné duše.

Roman.

Češki spisal Václav Beneš-Třebitzký, preložil I. Gornik.

Drugi del.

X.

(Dalje.)

„Za živa si baje zame molila, na smrtni postelji si baje odpustila in da se zdaj po tako dolgih letih spominjaš mene in prihajaš po mojo srečo — po jedino srečo, katero sem poznal v vsem svojem življenji! — Lucilija — Lucilija! Moriš ta nedolžneža, ki ne moreta za otca! — Sestra moja! Ustani — ustani!“

Gospod knez držal se je še sa glavo z obema rokama tako močno, kakor se bi bal za njo, da se mu ne razpoči, kakor bi hotel, da bi mu minili dnevi v letu ne zadeli se v senci, kajti gnali so se mu proti čelu močno, kakor burni vetrovi, kakor razburjene vode, kakor sivi oblaki polni toče...

Na postelji zastokal je zopet deček, a zdaj že slabo. Roki omahnili sta mu na bele blazine, glava obrnila se je proti oni strani, kjer je stal

knez... potem še jedno zairtenje, a tudi tako tiho... Gospod knez tega ni niti opazil.

„Sestra Lucilija! — Usmili se — ustani!“

Komornik, ki je že tretjič odprl dveri, ni niti veroval svojim ušesom, da je knez mogel tako govoriti, a oči so ga prepričale, da je njega Svetlost v istini sama. Prišel je zopet z nekim glasom, a zdelo se je, da je v zadregi, ali naj se obrne, ali naj moti knežjo milost. Že je storil dva koraka nazaj najedenkrat pa se je prestrašil, stopil zopet na prag in rekel jecljaje:

„Oni seljak se ne dá in ne dá odbiti! Sedel je res na kamen pri vratih... Ponaša se, da bo kugo odtod odgnal, da jo bo odtod spodil... Zdi se mi, svetlost, da sem ga večkrat videl na posestvu. Pravili so o njem, da mnogo ume, da baje kjer in komur hoče, povsod pomaga.“

„Da kugo odtod odžene in spodi? Pripelji ga takoj sem!“

Gospod knez izgovoril je te besede, kakor v polusnu, in stoprav zdaj obstale so njegove oči na posteljici, na kateri je njegov ljubljeneč ležal že kakor mrtev. In zopet zgrabil se je z obema rokama za glavo in vsiknil, da so ga morali čuti na hodnik. Potem zagnal se je k postelji in obe lici

zaril globoko v mehke, snežnobeke blazine, kakor bi hotel imeti isti dan pogreb z otrokom.

V sobi pri vratih pa je že bival visoki sloki mož v suknjeni halji, v ozkih kožnatih hlačah, na nogah z razhojenimi čevlji, na katerih so se lesketale medre zapone. Čepico, črno kučmo z belkastim robom držal je v levici. Oči imel je poluzaprte, in obraz njegov podoben je bil pokvarjenemu pergamentu, na katerem so peroti časa že davno zbrisale poslednjo črko. Usta njegova bila so tesno zaprta, kakor bi ne hotel niti z dihom gospoda kneza dramiti iz globoke žalosti. Trpelo je precej časa, da je tako stal kakor duh, in predno je knez opazil, da ima svedoka svojih solz in svojega težkega gorja.

Gospod knez stopil pogledavši kmeta z zarosenimi očmi, zopet k postelji, dečku skoro k zglavju.

„Prišel si prepozno...“

Gospod knez je skoro le zašepetal, da bi ne bilo poznati bolesi njegove.

„Prišel sem v najugodnejši čas, Svetlost!“

Pri teh besedah, ki so tudi tiho prišle kmetu iz ust, odprli sta se mu jedva ustni.

„Ai znaš mrtvece buditi? — Človek!“

izdaja, in sicer v manjšem obsegu novega, pokritega v kovini, katera bi se morala kupiti z novim posojilom.

4. Skrčenje papirnega goldinarja na njegovo vrednost v zlatu, katero ima po meničnem kurzu tistega dne, ko se uvede dotična postava in se izdajejo novi bankovci, ki bi bili pokriti z novim posojilom v zlatu. To sredstvo posebno priporočuje bankirji.

V drugem in tretjem slučaju morala bi država ponehati najemati zmeraj nova posojila in gledati na to, da bi se naši državni papirji vračali iz inozemstva v tozemstvo, ali bi se pa moral izvoz tako pospeševati, da bi bil pasivni saldo naše plačilne bilancije jednak aktivnemu saldu naše trgovinske bilancije.

Katero izmed temi štirimi sredstvi bilo bi za nas spojeno z najmanjšo izgubo?

Prvo sredstvo je nemogoče radi znanega obubožanja davkoplačevalcev, torej se še v poštev jemati ne more, akoravno bi bilo najnaravnejše.

Posluževati se tretjega sredstva prepoveda nam naš narodni ponos in vera na našo bodočnost; le toliko naj bode omenjeno, da, ako bi kdo hišo imel in jo prodal dan prej, predno se razglasi dotična postava, postal bi z istim dnevom berač, dočim bi kupec niti najmanjše izgube ne imel. Ako bi pa ne bil hiše isti dan kupil in denar pustil v hranilnici, postal bi bil on berač.

Leta 1849 zgodilo se je tako imeteljem Kossuthovega papirnega denarja in to je deželo bolj bolelo, nego prelita kri.

Tudi četrto sredstvo bi prouzročilo velikanske premembe in uničilo marsikatero eksistencijo, katera sloni na dosedanjih pogojih polnoveljnega papirnatega denarja z prisiljevalnim kurzom. Ako bi se poslužili tretjega ali četrtega sredstva, ponehala bi nenadoma naša produkcija, kolikor je ne porabimo za domače potrebe, in ž njo naš izvoz v inozemstvo.

To bi se zgodilo vsekakor bolj počasi in manj občutno, ako bi se poslužili drugega slučajnega sredstva.

Ako bi hoteli uvesti v Avstrijo zlato vaiuto, priporočal bi na vsak način drugega slučajnega sredstva, ker jedino ono omogoči počasno poravnanje cen in ne vzdržuje samo naše produkcije in izvoza na sedanji stopinji, ampak zadnjega celo, posebno, ako se ga dobro poprimemo, tako zviša, da bi se lahko brez strahu in škode lotili preustrojitve valute. Ako bi se za to sredstvo odločili, pomenilo bi to za zdaj odlagati preustrojstvo na poznejši ugodnejši čas.

Govora poslanca Ivana Hribarja

v 13. seji deželne zbornice dne 18. novembra 1889.

Visoka zbornica! Rad bi poznal tistega veščaka, s katerim se je častiti g. predgovornik pogovarjal in ki mu je zatrjeval, da bolnica, kakoršna je, odgovarja in ustreza svojemu namenu. Kdorkoli je kedaj v tej bolnici bil — in vsak izmed nas imel je že priliko obiskati kedaj takega bolnika, moral se je prepričati, da zavod, kakoršen imamo mi za deželne bolnike, ni dostojen dežele Kranjske. Častiti gospod

Knez govoril je to z brzostjo, z neko nestrpnostjo, z glasom tresočim se, kakor travica v šumečem vetru.

Seljak zmajal je samo z glavo, in oči njegove obstale so stoprav zdaj na posteljci, na zamodrem obrazu dečkovem.

„Ali se vam je dogodila nesreča, gospod knez? — Bog blagovoli vse nadaljne zlo odvrniti od vašega rodu!“

„Česa torej hočeš od mene, ako nočeš mojemu ljubljencu pomoči?“

Gospod knez postal je zdaj zopet odločen, in to vprašanje zvenelo je že osorno.

„Na jednom iz vaših največjih posestev živi dobro, delavno in spoštljivo ljudstvo. Za svojega gospoda dalo bi, ako je le količjak ž njim, življenje in dušo svojo. Kolikrat je že dokazalo, kako ljubeznjiva in detinska je njegova udanost nasproti gospodom. Uradniki Vaše Svetlosti žalili so to ljudstvo že v najčutiljivejših točkah njegovega značaja. Uradniki Vaše Svetlosti posmehovali so se vsemu, kar je bilo in bode temu ljudstvu najsvetejše in najnedotakljivejše... In ljudstvo to imajoč nikjer zavetja, nikjer uslišanja, odločilo se je, da si samo pomore...“

(Dalje prih.)

predgovornik dr. vitez Bleiweis je naglašal, zakaj ne ustreza bolnično poslopje. Ti razlogi so tako tehtni, da se moram le čuditi in ne morem dosti načuditi, kako se morej najti še kdo v tej visokej zbornici, ki more trditi, da sedanje poslopje popolnoma zadostuje in bi bilo nepotrebno zidati novo bolnico. Jaz, gospoda moja! rad priznavam, da bode to stalo veliko denarja in da je težko odločiti se letos, ko imamo toliko pritožeb od vseh strani z dežele; ali pomisliti moramo, gospoda moja! da smo takrat, ko se je konverzija kranjskega zemljiško-odveznega dolga izvršila, veliko breme, katero bi bili morali mi nositi, odvalili na naše potomce in nekaka moralna dolžnost naša je, da sedaj tem potomcem kolikor mogoče onega denarja, ki nam je na razpolaganje, vsled konverzije, prepustimo v obliki investicij. In ravno pri deželni bolnici to lahko storimo, kajti ni dvojbe, da se zavod, kakoršen je ne more vzdržati, ker ne zadostuje zdravstvenim potrebam.

Dejal sem, da se je težko odločiti sedaj, ko imamo tako bedo, v deželi za gradbo nove bolnice; ali stvar je nujna in se ne da odlašati. Zato pa bodite prepričani, gospoda moja, da boste, ko pride v razgovor, kako pomagati našim sodeželanom, našli mene, ki z veseljem glasujem za današnji, razmerno mali gradbeni donesek, mej tistimi, ki bodo radi glasovali za dovolitev izdatne podpore. Ne postavljam se na tesnosrčno stališče, da bi morali čakati prihodnjih boljših časov: ne morem pritrditi utemeljevanju častitega gospoda predgovornika, ki pravi: čakajmo, da se spametujejo gospodje inženjerji, da ne bodo tako sijajnih poslopij zidali, ko sedaj, kajti ta potrata se mora jedenkrat preživeti. Prepričan sem, da se to ne bode preživelo, temveč, da bode še napredovalo; kajti čim bolje se bode arhitektonika popolnjevala, temveč se bode potrebovala za zunanje okraševanje. S tem pa ni še rečeno, da bi mi morali bog ve kako krasno in drago poslopje zidati. Pač pa moramo zidati tako bolnico, da bode odgovarjala zdravstvenim potrebam; kajti kakor vsi veste in kakor je to tudi častiti gospod predgovornik dr. vitez Bleiweis zatrjeval, v sedanji bolnici ni mogoče dobiti toliko zraka, kolikor se ga za zdravstvene namene potrebuje. Pomislite, koliko dežela škode trpi že samo pri tem, ako se v sedanjem poslopiju bolnik, ki bi se v dobri bolnici ozdravil v enem mesecu, zdravi po dva in več mesecev. Dežela ga mora vzdrževati in oskrbovati. Ako se poslopje napravi tako, da bode mogoče z večjim uspehom zdraviti, bode se tedaj tudi deželi marsikaj prihranilo pri oskrbljevalnih troških.

Častiti gospod predgovornik je naglašal, kako malo imajo nekateri okraji dežele od bolnice, ter je v dokaz tega navel, da je samo jedenkrat nek Ribničan hotel dati se prepeljati v deželno bolnico; a da je še ta na potu v Ljubljano umrl. Gospoda moja! vprašanje je, če bi ta Ribničan ne bi umrl tudi, da je doma ostal, kajti bržkone je bil že tako hudo bolan, da je moral po potu umreti. Vender pa s tem dokazovati, da nekateri okraji nič od bolnice nimajo, je — [mislim — pretirano. Navajalo se je v finančnem odseku tudi, da n. pr. Novomeški in drugi dolnjski okraji nimajo tako rekoč nič od bolnice v Ljubljani; ali po podatkih vodstva bolnice je vidno, da je bilo lanskega leta iz Novomeškega okraja 148 bolnikov v deželni bolnici.

Torej tudi tisti Ribničan bržkone ni tako osamljen, temveč gotovo prihaja iz Ribniške doline iskat zdravja v našo bolnico več bolnikov, ki ne umrjo po potu. — Zaradi tega priporočam visokemu zboru, da ne bi odlašal z zidanjem nove bolnice in prosim, da vsi častiti gospodje tovariši glasujejo za predlog, kateri stavi častiti gospod poročevalec v imenu finančnega odseka znesek, kateri ima dežela izdati, ni prevelik. Samo 100.000 gld. se odločuje iz deželnega premoženja; pri tem pa od mesta zahteva precejšnjega zgradbenega doneska. Prepričan sem, da bode mestni zastop uvaževal korist, ki nastanejo mestu, ako se bolnica premesti, in da bode dovolil svojim razmeram primeren donesek; zato pa naj deželni zbor da mestu dober vzgled. Ako pa se tu čujejo glasovi, da nam nove bolnice treba ni, potem ne vem, kako bodo mogli gospodje mestni odborniki glasovati za izdaten donesek k zgradbi bolnice, o kateri se že naprej trdi, da je ni treba.

Jaz vam torej priporočam, gospoda moja! da glasujete za predloge odsekov in da s tem priznate nujno potrebo nove bolnice v Ljubljani.

Deželni zbor kranjski.

(XIV. seja dne 20. novembra 1889.)

Poslanec Murnik poroča za finančni odsek ob ustanovitvi strokovne šole za kovinsko obrt v Ljubljani sledeče: Velik pomen obrtnega pouka priznava se vsestranski ter skrbi visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje z največo pozornostjo za gojitev tega pouka. Po uredbi obrtnega pouka spadajo obrtne šole v naslednje vrste: 1. državne obrtne šole, 2. obrtne strokovne šole, 3. rokodelske šole in 4. obrtne nadaljevalne šole. Tudi na Kranjskem se že več kot trideset let prizadevamo, pospešiti obrtni pouk in bili smo že leta 1872. mnenja, da bode visoka naučna uprava ustanovila v Ljubljani obrtno šolo. Toda v merodajnih krogih se je opustila ta misel in še le potem, ko se je najviše vodstvo vseh obrtnih učnih zavodov združilo v rokah visokega c. kr. naučnega ministerstva in ko so dežela, mestna občina Ljubljanska in trgovska in obrtna zbornica prosile za ustanovitev sledečih obrtnih šol, namreč: a) za lesno obrt, katera naj bi obsegala stavbinsko in pohišno mizarstvo, lesno rezbarstvo, delavnico za poučevanje ob izdelovanju kmetijskega orodja in pa domačo obrt za lesene izdelke; b) šolo za pletenje košev in enakih izdelkov in za vrboveje; c) za umetno vezenje in čipkanje; — še le potem ustanovile so se pretečenega leta sledeče šole v Ljubljani: a) strokovna šola za lesno obrt, t. j. za stavbinsko in pohišno mizarstvo, rezbarstvo in strugarstvo, b) za umetno vezenje in čipkanje. Strokovna šola za pletenje košev in enakih izdelkov, s katero bi bila spojena vrboveja, utegnili bi se v kratkem ustanoviti, ker se je prevzeli gospod minister za uk in bogočastje izrazil, da bi na podlagi uspeha daljnjega obravnavanja ne bil zoper ustanovitev take šole s sedežem v Ljubljani. Ker dozdanji uspehi ustanovljenih strokovnih šol opravičujejo najlepše nade in je njih mnogobrojen obisk najboljše spričevalo za to, kako potrebna je bila ustanovitev navedenih šol, in ker se sme dalje z vso odločnostjo trditi, da je tudi od napominanih zastopov prošena strokovna šola za pletenje košev jako potrebna in da se bode tudi za to šolo oglaševalo mnogo učencev, se je nadejati, da se bode strokovna šola za lesno obrt popolnila v navedenem zmislu, kar se vsestranski želi. Deželni odbor je trdno uverjen, da se bodo tudi obrtniki drugih vrst ali strok za višje izobraženje ravno tako živahno zanimali, kakor oni za lesno obrt. V Avstriji imamo mej drugimi strokovne šole: za stavbinsko obrt v ožjem pomenu, za tesarsko, za kamnoseško, za stavbinsko-mizarsko, za stavbinsko-ključavničarsko, za lončarsko, za lesno, za kovinsko obrt (urezovalci, ulivalci kovin, gravérji, galvanoplastikarji, umetni ključavničarji itd.) Izmed raznovrstnih obrtnih strok na Kranjskem zasluži gotovo kovinska obrt, da se nanjo posebno ozir jemlje, ker se nahaja po vseh okrajih in ker se brezdvomno dá razvijati in popolniti. Pa tudi zaradi tega je nujno potrebno, da se pri teh obrtnih strokah oživlja in pospešuje čut do umetnosti, da bodo dotični obrtniki mogli uspešno tekmovati s tistimi, kateri že uživajo dobroto stvarnega in strokovnjakega izvežbanja. Da bodo pa te dobrote in prednosti mogli biti deležni tudi obrtniki na Kranjskem, kateri se pečajo z napominanimi obrti, se mora priznati, da je ustanovitev obrtne strokovne šole neizogibno potrebna za one, ki se hočejo posvetiti kovinskemu obrtu. Taka šola pa bi bila zaradi daljnega izvežbanja velike vrednosti tudi za tiste, ki se že zdaj pečajo s takim obrtom. Ker pa se glavna komisija za obrtni pouk drži načela, da se ustanovitev obrtnih učnih zavodov more le tedaj priporočati, ako se dokaže, da obstoji obrtni življenj, katerega obseg je tako znaten in kateri se tako brezdvomno dá razvijati in dopolnjevati in katerega poseben znamenek se tako jasno uvidi, da se popolnoma očitno pokaže, v katerem posebnem oziru je treba šolskega pospeševanja, skušal bode deželni odbor dokazati na podlagi podatkov, došlih mu od trgovske in obrtne zbornice, da je splošno potrebna ustanovitev strokovne šole za stavbinsko-ključavničarsko obrt, za umetno ključarstvo in za kovinsko obrt. H kovinski obrti na Kranjskem se morajo prištevati: Plavži za lito železo, plavži za železo in prečiščevalnice, plavži za jeklo, tovarne za žice in žične žeblice, tovarne za ulivanje zvonov in kovin kot velike obrti, potem kovači, nožarji, žebjarji, pilarji, ključavničarji, kleparji, pasarji, zlatarji in srebrarji in zlatoklepi kot

male obrti. Število teh obrti znaša 1889. l. 790, dočim jih je 1885. l. bilo 802, 1880. l. 691 in 1875. l. 697. Izmed teh jih spada leta 1889: a) na Gorenjsko z mestom Ljubljano in z političnimi okraji Kranj, Radovljica, Kamnik in Ljubljanska okolica 448, b) na Dolenjsko s političnimi okraji Kočevje, Krško, Litija, Novomesto in Črnomelj 201 in c) na Notranjsko s političnimi okraji Postojna in Logatec 141. Gorenjsko ima torej največ obrtij ter se veleobrtne naprave skoro jedino le nahajajo v tem dela dežele Kranjske. Na Dolenjskem — izvzemši tovarno za lito železo v Dvoru — in pa na Notranjskem zastopana je torej le mala obrt in še celo ta je v navedenih dveh delih dežele skupaj manjše kot na Gorenjskem. V mali obrti je najprej omeniti raznih kovačev, katerih je 124, namreč kovačev, ki kujejo konje, ki izdelujejo orodje, verige in jednake reči, potem pridejo ključavničarji, katerih je 87, dalje je 58 žebjarjev in 39 kleparjev, ostalo število 25 pa se razdeli na nožarje, pilarje, kotlarje, pasarje, zlatarje, srebrarje in zlatoklepe. Pri veleobrti se morajo naglašati plavži za železo in prečiščevalnice, tovarne za kose, sekire, plavži za jeklo, kakor tudi zvonarije in ulivalnice kovin. Pri navedenih in še pri drugih vrstah skupine „kovine in kovinski izdelki“ znaša število delavcev blizu 500, mladih pomočnih delavcev pa je 90. Pri mali obrti se sme število pomočnih delavcev računati na najmanj 500, ne oziraje se na delavce pri izdelovanju žebeljev v Železnikih, v Kropi in Kamnigoricah, katerih je 1500. V obrtni skupini za kovino in kovinske izdelke nahaja se torej tako veliko število pomočnih delavcev, da se kaže nujna potreba, nakloniti jim tako izvežbanje, da jim bode omogočeno, prisvojiti si potrebne strokovne znanosti in ročnosti, kakor to zahteva splošen napredek. To pa je mogoče doseči le s strokovno šolo za kovinsko obrt, katera naj bi zlasti obsegala tudi stavbinsko in umetno ključavničarstvo. Na podlagi te razprave nasvetuje deželni odbor:

1.) Deželnemu odboru se naroča: a.) obrniti se do visokega c. kr. ministerstva za uk in bogočastje s prošnjo, da ustanovi strokovno šolo za kovinsko obrt v Ljubljani, katera naj bi obsegala tudi stavbinsko in umetno ključavničarstvo, b.) potrebno ukreniti, da se na primernih krajih Gorenjske oziraje se na potrebo v tem delu dežele obstoječih obrtov ustanove učne delavnice in rokodelska šola.

2.) Deželni zbor izreče radovoljnost, za ustanovitev in vzdrževanje strokovne šole za kovinsko obrt dovoljevati doneske iz deželnega zaklada v istej meri kakor za strokovno šolo za lesno obrt. Resolucije pa nasvetuje sledeče:

1.) Ministerstvo se naprosi, da s primernim poukom pospešuje lesni in lončarski obrt v Ribniški dolini.

2.) Deželni odbor se pozivlja, da skrbi z ustanovami za naraščaj učiteljskih močij za obrtno šolo. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 2. decembra.

Kazenski odsek državnega zbora je v drugem branji rešil kazenski zakon. Danes bode ta odsek imel končno posvetovanje. Stvar bode torej kmalu godna, da se predloži državnemu zboru.

Dunajski dopisnik „Czasa“ piše, da je položaj **Taafejeve vlade** jako slab. Dogodki v deželnem zboru češkem in odstop princa Liechtensteina so jako oslabili vez mej vlado in desnico. Zjedinjenje Liechtensteinovega kluba s Hohenzollernovim sta pa preprečila Lienbacher in Zallinger. Vlada je opravičena, misli dopisnik, zahtevati zmernost in krepko podpiranje politike, katere se že deset let drži Taafe in katero odobruje krona. Vlada bode morda stavila celo kabineto vprašanje, kakor je to že večkrat storila. Dopisnik pripisuje veliko važnost konferenciji vodij desnice, ki je sedaj sklicana na Dunaj. Dopisnik končuje z besedami, da je osoda sedanje vlade zavisna od modrosti eksekutivnega odbora desnice.

Eksekutivni odbor nemških deželnih poslancev v Pragi sklenil je v zadnji seji, da skliče glede dopolnilne volitve za deželni zbor **češki** na 15. dan decembra shod zaupnikov v Prago in dne 26. januarja shod nemške stranke v Toplice.

Novi **Dunajski** župan je pri svojem nastopu posebno naglašal nemški značaj Dunaja. To obsojajo češki listi, ker na Dunaji biva mnogo tisoč Nemcev in je to mesto prestolnica mnogojezične države. Naglašanje nemškega značaja utegne Dunaju le škodovati.

Vnanje države.

Dunajski dopisnik ruskega lista „Novoje Vremja“ piše, da se je razgovarjal z visocimi uradniki ministerstva vnanjih zadev, ki so vsi naglašali, da **Avstrija** želi živeti v miru z **Rusijo**. Pa tudi drugi ruski listi se mnogo bavijo z Avstrijoin naglašajo, da Rusija želi ohraniti z Avstrijo dobre odnose. Sploh je po ruskih listih zavlada zadnje dni neka pomirljivost, ki se pa ne ve, kako dolgo bode trajala.

Po poročilih iz Carigrada je **turški** podkonzul v Vranji pravilno postopal in je le nov namestnik prefekta v Vranji nepravilno ravnal, ker ni spoštoval podkonzula, kakor se gre in je brezozirno postopal s turškimi podložniki. Turški poslanik v Belemgradu izročil je srbski vladi ostro noto, obsojajočo postopanje prefektovega namestnika.

V vzhodni **Prusiji** biva kacic 360.000 Mazurov, kateri govorijo poljščini podobno narečje. Ta ljud se je dosedaj malo zavedal narodnosti svoje, zato je ni čuda, da so se vedno bolj ponemčevali. Ponemčevanje so pa posebno pospeševale šole, protestantske cerkev, pa tudi železnice. Poslednji čas je pa tudi mej Mazuri začela se vzbujati narodna zavest v veliko nevoljo vlade pruske. Začeli so bolj prebirati poljske knjige in liste, in sedaj nameravajo v svojem narečju izdajati list pisan v slovanskem duhu. Mnogo se jih je tudi že pokatoličilo, ker katoliška cerkev ni tako nevarna njih narodnosti, kakor protestantska. Nemški listi jako kriče, ker se je začelo narodnostno gibanje mej Mazuri in opozarjajo vlado, naj to gibanje strogo nadzoruje in posebno naj iztiruje Poljake, prihajajoče iz Rusije in Galicije, ki agitujejo za poljstvo. Poljske liste in knjige naj skuša spodriniti s cenimi nemškimi poljudno pisanimi časniki in knjigami, po mazurskih selih naj se tudi snujejo nemške ljudske knjižnice.

Vodja **angleške** vlade lord Salisbury je v Nottinghamu pri obnem zboru narodne zveze konservativnih društev govoril ob osnovi nove narodne stranke, v katero bi se spojili konservativci in unionistični liberalci. On misli, da bi bila osnova take stranke velike važnosti, a pravi, da stvari ne morejo dognati samo vodje strank. Taka stranka se bode sama osnovala, kadar se bode globoko v družbene sloje ukoreninilo prepričanje, da je točka, v katerej soglašajo konservativci in unionistični liberalci, mnogo važnejša, nego so vse točke, v katerih se njih mnenja ne ujemajo.

Domače stvari.

— (Gospod Josip Gorup) poslal je županstvu v Postojini in na Vrhniki po 100 gld., županstvu v Loži pa 33 gld., vkupe 233 gld., katere svote naj se na sv. Miklavža dan razdele mej tamošnjo revno šolsko mladino.

— (Za „Sokolov Dom“) poslal je veleč. gospod Ant. Berce, župnik v St. Lambertu, 10 gld. z opazko: „Da Bog narodnost našo čuva!“ — Za Miklavžev dar. — Srčna hvala uzornemu duhovniku-rodoljubi! Dal Bog uresničenje Vaših želj in nam pridobil mnogo jedrnatih posnemovalcev.

— (Umrl) je dne 18. m. m. v Pragi gospod Ivan Fischer, bivši vodja gimnazije v Novem Mestu.

— (Sokolov Miklavžev večer) obeta biti jako zabaven. Sestava programa je zelo srečna in bode gotovo vzbudila mnogo veselja pri otrocih. Skrbjeno pa je tudi za užitek odraslim p. n. obiskovalcem. Natančni program priobčimo jutri.

— (Čitalnica Ljubljanska) priredila nam je včeraj zvečer prav lepo društveno besedo. Vspored obsejal je samo 6 točk, a vse bile so izredne. V H. Sattnerja skladbi „Na planine“ nastopil je mešani zbor ter jako ubralo pel vrlo zloženo pesem, v kateri se je odlikoval g. Puciharja bariton. Moški zbor pel je F. S. Viharja skladbo „Guslam“. Zbor ta naslanja se na jugoslovanske motive in je deloma jako karakterističen. Na glasoviru svirala je gospodična B. Šumanova ter z izvrstnim svojim sviranjem vzbudila splošno pohvalo. Zeló je ugajal Abtov troglasni ženski zbor „Čuj glas zvonov“, najbolj pa Foersterjev mešani četverspev „Kitica“. Na krasne besede Gregorčičeve zložil je mojster Foerster prelep četverspev, ki pa zahteva tacihi močij, kakeršne so bile včerajšnje, da se pokažejo vse krasote lepe a jako težavne skladbe. Gospica Daneševa, gospa Gerbičeva, in gg. Přibil in Dečman peli so ta četverspev s tolikim efektom, da so ga morali ponavljati. Posebno ugajal je g. Dečmana bas, ki je v višini, kakor v nižini jednako zvonk, krepak in simpatičen. Poslednja točka bil je mešani zbor iz Dvořakovega oratorija „Stabat mater“, pri katerem je, kakor pri jedni prejšnjih točk na glasoviru spremljal g. vitez Ohm-Januševsky. Dvořakove skladbe so svetovno slavne, pevski zbor pod

g. Gerbiča vodstvom bil je pravi interpret skladatelja umetnika in žel jako živo pohvalo. „Beseda“ bila je dobro obiskana, posebno bil je krasen spol mnogobrojno zastopan.

— (Koncert v redutni dvorani.) Naprošeni smo javiti, da se ustopnice h koncertu, ki ga dne 7. t. m. priredita gg. Moser in vitez Januševsky, dobivajo jedino le v glavni trafiki na mestnem trgu. Narodne kroge opozarjamo, da se mnogobrojno udeležé, ker se od nasprotne strani proti temu „slovanskemu“ koncertu delajo razne ovire.

— (Kamniške cesarske praharne) vodja major Ivan Schwab, ki je iznašel brezdimni smodnik, poklican je k topničarskemu administrativno-tehničnemu odboru na Dunaj in mesto njega imenovan je poveljnikom praharne v Kamniku, dosedanji njegov namestnik stotnik Vilj. Günther.

— (Prva nova uradniška uniforma) videla se je v Ljubljani včeraj. Gosp. L., prišedši v novi uniformi v Ehrfeldovo gostilno „Pri slonu“, vzbujal je splošno pozornost.

— (Telefon v Ljubljani) namerava napraviti c. kr. privilegovani posestnik delarnice mehaniških in telegrafskih izdelkov, Josip Martini iz Maribora.

— (Petdesetletnico) svoje poroke praznoval je minolo sredo v Novem Mestu gosp. Josip Taboure s svojo soprogo Elizabeto.

— (Dolenjski „Sokol“) priredi v četrtek ob 1/2 8. uri v „Narodnem domu“ Miklavžev večer. Na sporedu je godba, petje, komičen prizor in nastop Miklavžev z angelji, Belcebubom in Luciferjem.

— (V Mokronogu) napravili so rodoljubi dijaško kuhinjo, v katerej dobiva 21 učencev in učenk hrano.

— (Vreme.) Zadnje dni zapal je sneg in pritisljen mraz. Izven Ljubljane imajo več snega, na Notranjskem, n. pr. iz Idrije v Logatec se prav prijetno sanjkajo. Vreme je mrzlo, a suho, in tako bi nam ugajalo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 1. decembra. Naredba ob uradnih uniformah dobila bode za dodatek še predpise o bradah in laseh. (Bart- und Haarordnung.)

Peterburg 1. decembra. Javlja se, da se je uveljavil zakon, ki mestni red po pribalitijskih gubernijah spreminja tako, da literati nemajo več volilne pravice in se mesto nemščine uvaja ruščina kot poslovni jezik.

Lizbona 1. decembra. Don Pedro brzojavil kralju, da pride v Lizbono in bode, kakor navadno v hotelu, ne pa v kraljevem dvorci stanoval.

Sant Vincent 1. decembra. Parnik „Alagoas“ s cesarjem don Pedrom in njegovo obitelji včeraj o polunoci semkaj priplul. Vse zdravo.

Kajira 2. decembra. Emir paša obvestil vlado, da je dospel v Sansibar.

Napolj 2. decembra. Tukajšnji list „Il Piccolo“ dobil je sledeči telegram iz Masave: Dne 26. novembra naskočila sta Ras Alula in Mangaša Aduvo. Ras Alula hotel je maščevati brata, katerega je Segum pustil v Aduvi na čelu posadki in kateri je pri obrambi mesta bil ubit. Posadka pobegnila je po 9 ur trajajočem boji. Vojaki Ras Alule in Mangaše oropali so mesti in posekali celo ranjence. Segum, ki je iz Mahale prihajal z 2000 možmi v podkrepljenje, poizvedel je mej potom o porazu.

Razne vesti.

* (Izseljenci iz Črnogore.) Zaduži doseljenci iz Črnogore dospeli so včeraj v Srbijo. Vseh črnogorskih doseljencev je 6360.

* (Močan potres) V Lovrecsini (na Ogerkem) in po okolici čutili so 26. m. m. proti 10 uri zvečer silno, nekaj minut trajajoče podzemeljsko bobnenje, kojemu je sledil močan potres. Naslednji dan ponavljalo se je ob 1 uri 5 m. gromu slično bobnenje, kojemu je sledil zopet tako silen potres, da so zvenketale šipe po oknih in steklenice na mizah. Mer potresu bila je od juga proti severu. Ob jedni popoldne pak je nastal že toli močan potres, da se je hišna oprava gugala in da je prestrašeno občinstvo kar bežalo iz hiš na prosto pod milo nebo. K sreči potres izimši velik strah in nepopisno grozo ni napravil nikake škode.

SLOVANSKI SVET

prinaša v 22. številki naslednjo vsebino: Plodi ustavne dobe. — Slovenci in Hrvaška. — O kritiki dr. Mahniča. II. K nasprotniškim razpravljajem o nam očitnem razširjanju protestantskih načel. (Dalje.) — Povadilsja kuvšin pó vodu hodits... Očrki iz ruskega življenja, spisal Róščin. (Dalje.) Pogled po slovanskem svetu. a) Slovenske dežele. b) Ostali slovanski svet. — Književnost.

„SLOVANSKI SVET“ izhaja po dvakrat na mesec, vselej 10. in 25. dne meseca, in se pošilja naročnina izdajatelju „SLOVANSKEGA SVETA“ v Gorico. — Naročnina znaša: za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld. Za Ljubljanske naročnike in dijake velja: celoletno 3 gld. 60 kr., poluletno 1 gld. 80 kr., četrtletno 90 kr.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih. (161-3)

Zahvala.

Prekрасne, nepozabne bile so ure, ki smo jih preživeli Triglavani letošnje binkošne praznike med južno-stajerskimi goricami v gostoljubnem Ormožju! Radovali,

veselili smo se, kakor še nikdar! — Še se neso rane z celile, še so sveži spomini, ki jih ima vsak udeleženec! Najlepši spomin pa, ker najtrajnejši ima gotovo društvo „Triglav“, ki ne more in ne sme nikdar pozabiti, da so ravno domoljubne gospice Ormoške sprožile misel, naj si vender „Triglav“, ta oaza v najnemškejšem morju, omisli **zastavo!** Hipoma nabrale so ljubke gospice vsoto **41 gld.** In danes zahvaljuje se akademsko društvo „Triglav“ najiskrenejše za zopeten prispevek **pet in trideset gld.**, koje vsoto je nabrala ljubeznjiva gospica Tilička Freudenfeldova in njene dražestne družice! — Hvala, prisrčna hvala vsem! — „Triglav“ ne bo nikdar pozabil.....

Za odbor:

Cand. iur. **Josip Fon,** Stud. med. **Ivan Jenko,**
t. č. predsednik. t. č. tajnik.

Tržne cene v Ljubljani

dne 30. novembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 66	Špeh povojen, kgr.	64
Rež,	5	Surovo maslo,	90
Ječmen,	4 55	Jajce, jedno :	3
Oves,	3 15	Mleko, liter	8
Ajda,	5 16	Goveje meso, kgr.	56
Proso,	4 66	Telečje	56
Koruza,	4 55	Svinjsko	50
Krompir,	3 87	Kostrunovo	32
Leča,	12	Pišanec	35
Grah,	10	Golob	17
Fižol,	8	Seno, 100 kilo	232
Maslo, kgr.	1	Slama,	250
Mast,	66	Drva trda, 4 metr.	720
Špeh frišen	50	„ mehka, 4	430

Meteorologično poročilo.

D.	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
30. nov.	7. zjutraj	735.1 mm.	-4.2° C	sl. zah.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	733.2 mm.	-1.8° C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	733.2 mm.	-2.2° C	sl. svz.	obl.	
1. dec.	7. zjutraj	734.4 mm.	-7.0° C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	735.2 mm.	-2.6° C	sl. svz.	megla	
	9. zvečer	738.1 mm.	-6.0° C	brezv.	obl.	

Srednja temperatura -2.7° in 5.2°, za 4.3° in 6.6° pod normalom.

Dunajska borza

dné 2. decembra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	gld.	včeraj	danés
Papirna renta	85.95	85.95	86.20
Srebrna renta	86.25	86.25	86.85
Zlata renta	107.70	107.70	107.75
5% marcna renta	100.95	100.95	101.05
Akcije narodne banke	921.00	921.00	919.00
Kreditne akcije	316.25	316.25	317.50
London	118.10	118.10	117.95
Srebro	—	—	—
Napol.	9.41 1/2	9.41 1/2	9.39
C. kr. cekini	5.62	5.62	5.62
Nemške marke	58.00	58.00	57.92 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld.	— kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	—	—
Ogerska zlata renta 4%	101	101	10
Ogerska papirna renta 5%	97	97	75
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122	25
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	—	—
Kreditne srečke	100 gld.	185	50

Zahvala.

Vsem cenjenim prijateljem in znancem, kateri so nam na tako srčen način skazovali sočutje svoje mej boleznijo in ob smrti naše iskreno ljubljene tašče, oziroma matere, stare matere, sestre in tete, gospe

Marije Kavčič

kakor tudi onim, ki so spremili pokojnico k poslednjemu počitku, konečno darovalcem lepih vencev izrekamo najodkritosrčnejšo in najsrčnejšo zahvalo svojo.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1889.

(993)

Žalujoči ostali.

25.000

parov moških vrhnih zimskih hlač iz izvrstnega debelega Brnskega sukna se razproda po neverjetno nizkih cenah. — Posestnik velike tovarne za moško obleko, ki se je pa nehala zaradi nastalega požara, mora 25.000 hlač hitro spraviti v denar, da plača upnike svoje, ter je mene poveril s prodajo. Sklenilo se je torej par teh **popolnoma po najnovejši modi Dunajski najboljše narejenih, brez vsega madeža, debelih, trdnih, gorkih in dobrih** (937-4)

zimskih moških vrhnih hlač

III. baže

le po gld. 1.40

II. baže

le po gld. 1.90

I. baže

le po gld. 2.40

torej za tako ceno prodati, kolikor zasluži delavec, ki jih naredi. Vsakateri dobi hlače, ki se mu dobro prilagajo, če naznani koračno dolgoletno in obseg trebuha. — Izjavim še, da hlače nazaj vzamem, če ne odgovarjajo gor-njim lastnostim. — V interesu častitih čitateljev tega lista je, da hitro naročijo, ker pride slednji dan na stotine naročil in vsaka stranka jih naroči najmanj 2, 5, 10 in več hlač in bo zatorej veljkanska zaloga kmalu razprodana. — Razpošilja se proti povzetju ali predpošiljatvi denarnega zneska in naj se naročbe adresujejo na:

Kleider-Ausverkaufsmagazine von Apfel, I., Fleischmarkt Nr. 8/71 in Wien.

Za sv. Miklavža!

Kakor slednje leto po nizkih cenah

velika izber

(983-2)

raznih pekarstev.

Ivana Förderl-a

nasladna in kolačna pekarija.

Mesto, Lingove ulice.

Tuji:

1. decembra.

Pri **Stonu**: Huber, Stig-lic, Kreutner, Braun z Du-naja. — Sweitzer iz Bero-lina. — Perko z Ptuj. — Kojer iz Homotova. — Kob, Pekolj iz Maribora. — Ep-stein iz Trsta. — Terboglav iz Grada. — Lončar iz Selc. — Lemek iz Sevnice.

Pri **Mallci**: Landeker, Koppel z Dunaja. — Fedenes iz Trsta. — Lederer iz Prage. — Zanetti iz Merana. — Rol-len fels iz Celja. — Weitlich iz Žužemberka.

Pri **Južnem kolodvo-ru**: Majaron iz Borovnice. — Hladnik iz Logatec. — Kni-gic iz Vipave. — Grünlaud iz Šmartna. — Hafner iz Lo-gatca. — Peterlin iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Vremšak iz Kamnika.

Gena zvezku 60 kr., eleg. vez. 1 gld.

JURČIČ-EVI ZBRANI SPISI.

Ravnokar je izšel in se dobiva v
„NARODNI TISKARNI“

VIII. zvezek

Jurčič-evih zbranih spisov.

Vsebina:

Cvet in sad.

Izvirni roman. („Slovenska knjižnica“ 1877.)

Bela ruta, bel denar.

Povest. (Slovenski Narod* 1874.)

Zvezek stane **60 kr.**, elegantno vezan **1 gld.** — Pri vnanjih naročilih velja poš- uina za posamični nevezani zvezek **5 kr.**, za vezani **10 kr.** — Dijaki dobivajo Jur- čič-eve „Zbrane spise“ po **50 kr.** izvod, ako si naročijo skupno najmanj **10** izvodov.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dragotin Hribar.

KMETOVALEC.

Iustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naro- čilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstejn & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Z l. 1889. nastopi „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edini večji gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med naj- bi razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888. prinesel je „KMETOVALEC“ na 12 straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljed- lilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstejn & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

skih, živinarskih, vinarskih in gozdnarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stali pri naročnikih uredništvu, blizu 175 gospodarskih novic i. t. d. To berilo razjasnjevalo je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski strokovni list, katerega dobivajo naročniki „KMETOVALCA“ zastopj. „VRTNAR“ je prinesel l. 1888. na 96 straneh velike osemke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob. — Berilo v „KMETOVALCU“ in „VRTNARJU“ je danes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov. — „KMETOVALEC“ s prilogo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gld., gg. učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALEC“ zastopj. — Naročila sprejema c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izšle številke. (874-12)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.